

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН ЗА ПУБЛИЧНОСТ НА ЛОБИЗМА

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Предмет

Чл. 1. (1) Този закон урежда условията, реда за регистрация, забраните и ограниченията за осъществяване на лобистка дейност.

(2) Основните принципи при осъществяване на лобистката дейност са законност, откритост и публичност.

Обхват

Чл. 2. Законът се прилага при осъществяване на лобистка дейност по отношение на органите на държавна власт и органите на местно самоуправление по повод на реализиране на правомощията им.

Лобисти и лобистка дейност

Чл. 3. (1) Лобист по смисъла на този закон е всяко лице, което е наето от клиент срещу финансова компенсация за извършването на услуги, които включват повече от един лобистки контакт и е регистрирано по предвидения в него ред.

(2) Лобистка дейност е всяко действие, извършвано срещу заплащане в полза на трети лица, осъществявано с разрешения от закона средства, имащо за цел оказване на влияние върху органите на държавна власт и на местно самоуправление при осъществяване на правомощията им в представяне и защита на интересите на тези лица.

(3) Лобистки контакт е всяко устно или писмено общуване/ включително и по електронен път/ с органи на изпълнителната или законодателната власт, както и по отношение на органите на местно самоуправление, което се осъществява от името на клиент относно приемане, изменение или допълнение на закони и подзаконовни нормативни актове.

(4) Не се смята за лобистка дейност:

1. дейността на представителните синдикални организации и организации на работодатели по въпросите на трудовите и непосредствено свързаните с тях отношения, осигурителните отношения, както и по въпросите на жизненото равнище;
2. дейността на организации с нестопанска цел, която се извършва по проекти, финансирани с безвъзмездна финансова помощ от Европейския съюз, от международни организации или от специализирани програми на чуждестранни правителства;
3. дейността на политическите партии;
4. дейността на представители на международни организации, на Европейския съюз, на чуждестранни правителства и чуждестранни политически партии;

5. дейността на средствата за масово осведомяване и техните представители, свързана със събиране, разпространение или анализ на информация и новини за дейността на органите по чл. 2;
6. представяне на устно или писмено мнение, становище, изследване или друга информация по искане на органите по чл. 2, както и на декларации и други документи, които се изискват по закон;
7. разработване на предложения за усъвършенстване на законодателството и на проекти за нормативни актове по искане на органите по чл. 2;
8. предоставяне на органите по чл. 2 на мнение, становище, изследване или друга информация от общ характер по икономически, социални или политически въпроси, които не съдържат конкретни предложения за приемане, изменение, допълнение или отмяна на нормативни или административни актове, както и за отхвърляне на проекти за такива актове;
9. изявления, мнения, предложения и становища, изразени в реч пред публично събрание или разпространени сред обществеността чрез публикация във вестник, периодично издание или книга или чрез електронните медии;
10. събиране на информация за актове или действия на държавната администрация при условията и по реда на Закона за достъп до обществена информация.

Глава втора

ЗАБРАНИ И ОГРАНИЧЕНИЯ НА ЛОБИСТКАТА ДЕЙНОСТ. ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ЛОБИСТИТЕ

Забрана за лобистка дейност

Чл. 4. (1) Забранена е лобистката дейност във връзка с:

1. актове, издавани при условията и по реда на Закона за обществените поръчки;
2. предоставяне на концесии при условията и по реда на Закона за концесиите;
3. регистрации и лиценз и за радио- и телевизионна дейност, издавани при условията и по реда на Закона за радиото и телевизията;
4. издаване на лицензи и разрешителни, установени с други нормативни актове.

(2) Забранява се лобистка дейност по отношение на органите на:

1. приходната администрация, държавния финансов контрол и други държавни контролни органи;
2. органите на съдебната власт;
3. Конституционния съд;
4. Сметната палата.
5. Централна изборителна комисия

(3) Забранена е лобистката дейност, насочена срещу суверенитета, териториалната цялост на страната, към разпалване на расова, национална, етическа или религиозна вражда или към нарушаване на правата и свободите на гражданите.

(4) Лицата, които заемат изборна или назначаема длъжност в органите по чл. 2 не могат да осъществяват лобистка дейност, докато заемат съответната длъжност и в срок от две години от прекратяване на пълномощията им, на служебното или на трудовото им правоотношение.

Ограничения

Чл. 5. (1) Лобист не може да дарява или да предоставя под каквато и да е форма парични суми, вещи или услуги, водещи до имотни облаги на органите по чл. 2, с изключение на пътни, дневни и квартирни пари на техни представители за участие в семинари, конференции, симпозиуми и други публични прояви.

(2) Ал. 1 се прилага и по отношение на дарения или предоставяне под каквато и да е форма на парични суми, вещи или услуги, водещи до имотни облаги на роднини по права и по сребрена линия до 4 степен включително, на лица, заемащи изборна или назначаема длъжност в органите по чл. 2.

(3) Лобист може да прави дарения за финансиране на предизборна кампания, за избиране на народни представители, за президент и вицепрезидент, член на Европейския парламент от Република България, за общински съветници и кметове при условията и по реда на Изборния кодекс, но не по-рано от 2 и не по-късно 1 месец преди датата на изборите.

(4) Даренията по ал. 3 се вписват в Публичния регистър на лобистите и се обявяват пред средствата за масово осведомяване и в Интернет не по-късно от 20 дни преди датата на изборите.

Задължение за идентифициране на лобиста

Чл. 6. (1) Лобистът е длъжен в писмена кореспонденция с представители на органите по чл. 2 при или по повод осъществяване на лобистка дейност или лобистки контакт, да посочва номера и датата, под която е вписан в Публичния регистър на лобистите .

(2) При осъществяване на лични контакти с представители на органите по чл.2, при или по повод осъществяване на лобистката дейност, лобистът е длъжен да съобщава от чие име лобира и какъв е целеният краен резултат на лобистката дейност.

Глава трета

ДЕКЛАРИРАНЕ И РЕГИСТРАЦИЯ НА ЛОБИСТИТЕ

Публичен регистър на лобистите

Чл. 7. (1) Публичният регистър на лобистите , наричан по-нататък "Публичен регистър", самостоятелна дирекция към Сметната палата, която регистрира лобистите и осигурява публичност и достъп на гражданите до информация за тях, както и осъществява контрола по спазването на този закон.

(2) За статута и дейността на дирекция „Публичен регистър на лобистите” се прилагат разпоредбите на Закона за Сметната палата

Вписване на лобистите

Чл. 8. (1) Не по-късно от 7 дни преди започване на лобистка дейност лобистът е длъжен да подаде декларация по установен образец пред Публичния регистър.

(2) Декларацията по ал. 1 съдържа:

1. наименование, седалище и адрес на управление, БУЛСТАТ или име, ЕГН и постоянен адрес за лицата по чл.3. ал1;
2. данните по т. 1 за лицата, които са възложили осъществяването на лобистка дейност;
3. описание на предмета на лобистката дейност с посочване на конкретните актове, управленски мерки и инициативи на органите по чл. 2, по отношение на които ще се осъществява такава дейност и на целения краен резултат;
4. информация за планирания общ бюджет на лобистката дейност;
5. срок за осъществяване на лобистката дейност.

(3) Когато лобистката дейност се осъществява от лице по чл. 3, ал. 1 по негова инициатива и със собствени средства, към декларацията по ал. 2 се прилага и копие от решение на неговия управителен орган за юридическите лица.

(4) Фактите и обстоятелствата по ал. 2 се вписват в Публичния регистър от изпълнителния директор или от упълномощено от него лице в 7 дневен срок от постъпване на декларацията по ал. 1.

Отказ за вписване

Чл. 9. (1) Изпълнителният директор или упълномощеното от него лице мотивирано отказват вписване в Публичния регистър, когато:

1. декларацията не съдържа посочените чл. 8, ал. 2 факти и обстоятелства и те не са предоставени допълнително в тридневен срок от уведомяването на декларатора за това;

2. деклараторът или декларираната дейност попада в обхвата на забраните или ограниченията чл. 4 и 5 от този закон.

(2) Деклараторът се уведомява писмено за отказа не по-късно от 7 дни от постановяването му.

Заличаване на вписването

Чл. 10. Вписването се заличава, когато:

1. лобистът извърши дейност, която попада в обхвата на забраните и ограниченията по чл.чл. 4 и 5;

2. повторно не внесе в срок годишния отчет по чл. 12 след като му е била наложена глоба, съответно имуществена санкция по чл. 16.

Обжалване на отказ и на заличаване на вписване

Чл. 11. Отказите по чл. 9 и заличаването на вписването по чл. 10 могат да се обжалват пред Софийски градски съд по реда на Административно процесуалния кодекс.

Годишен отчет

Чл. 12. Лобистът е длъжен да представя на Публичния регистър, в срок до 30 януари всяка година, годишен отчет, който съдържа обобщени данни за възложителите, предмета и общия бюджет на осъществяваната лобистка дейност през предходната година, както и посочване на органите по чл. 2,

по отношение, на които е осъществявана лобистка дейност.

Публичност на информацията

Чл. 13. (1) Всеки може да иска писмена или устна справка за регистрираните лобисти и тяхната дейност.

(2) Вписаната в Публичния регистър информация, годишните доклади на изпълнителния директор по чл. 56 от Закона за администрацията и годишните отчети по чл. 12 се публикуват в Интернет, до 7 работни дни след постъпването на информацията в Публичния регистър.

Задължение за уведомяване

Чл. 14. Всяко длъжностно лице е задължено да уведомява Публичния регистър за лица, които осъществяват лобистка дейност или лобистки контакти по отношение на него, без да са регистрирани при условията и по реда на този закон.

Глава четвърта

АДМИНИСТРАТИВНО-НАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 15. (1) Който осъществява лобистка дейност без да се е регистрирал по реда на този закон се наказва с глоба от 2 000 до 20 000 лв., а за юридическите лица с имуществена санкция от 20 000 до 200 000 лв.

(2) Когато нарушението по ал. 1 с извършено повторно глобата с от 4 000 до 40 000 лв., а имуществената санкция от 50 000 до 300 000 лв.

Чл. 16. Лобист, който не представи в срок годишния отчет по чл. 12 се наказва с глоба от 1 000 до 5 000 лв., а за юридическите лица с имуществена санкция от 5 000 до 20 000 лв.

Чл. 17. (1) Лобист, който наруши разпоредбите на този закон, извън случаите на чл. 16, се наказва с глоба от 500 до 5000 лв., а за юридическите лица с имуществена санкция от 2000 до 20 000 лв.

(2) Когато нарушението по ал. 1 е повторно глобата с 1000 до 10 000 лв., а имуществената санкция от 5000 до 50 000 лв.

Чл. 18. Длъжностно лице, което наруши разпоредбите на този закон се наказва с глоба от 1 000 до 5 000 лв.

Чл. 19. (1) Установяването на нарушенията, съставянето на актовете, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления става по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

(2) Актовете за констатиране на нарушенията се съставят от служителите, а наказателните постановления от председателя на Сметната палата или от оправомощено от него лице.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1 В чл.152 ал.1 от Изборния кодекс /Обн. ДВ. бр.9 от 28 Януари 2011г., изм. ДВ. бр.36 от 10 Май 2011г., изм. ДВ. бр.45 от 14 Юни 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.17 от 21 Февруари 2013г., изм. ДВ. бр.66 от 26 Юли 2013г., отм. ДВ. бр.19 от 5 Март 2014г. се създава нова т.б:

„от лица, регистрирани като лобисти, освен в срока по чл. 5, ал. 3 от Закона за публичност на лобизма.“

§ 4 В срок от един месец от влизане на този закон в сила председателят на сметната палата съгласувано с министър – председателя, назначава при условията на чл.23 от Закона за сметната палата директор на дирекция „Публичен регистър на лобистите“

§ 5. В срок от три месеца от влизане в сила на този закон, Сметната палата приема правила за организацията и дейността на дирекция „Публичен регистър на лобистите“, образец на декларацията, тарифа за таксите по вписването, указания и други вътрешни актове.

ВНОСИТЕЛИ:

Андрей Родоров
Борислав Йонев
Светлицъ Емил

Георги Ковачев
Р. Родоп
Румен Кюмюрдзиев
Петър Петров
Тодор Невел
Женко Филипов
Младен Тейсев
З. К. Кръстьев

МОТИВИ

към Законопроект за публичност на лобизма

Лобирването в полза на частен или обществен интерес е практика, която неизбежно съпътства държавното управление на различни равнища. Липсата на специфична правна уредба на тази дейност създава условия за преплитането ѝ с корупционни действия и практики. Именно поради това, в редица държави лобизмът е подчинен на строги нормативни правила за регистриране, разкриване на информация и публичност на лобистите и на осъществяваната от тях лобистка дейност. Най-модерна и разгърната в това отношение е уредбата във федералното и щатското законодателство на САЩ. Развита правна уредба съществува и в други държави като Канада и Австралия. В Европейския съюз и в някои от неговите държави-членки също съществуват първи стъпки на правна регламентация на лобистката дейност, като само в Полша има специален закон за лобизма.

Застъпничеството и лобирването в защита на определени интереси е демократична практика, която има своите конституционни основания в правото на всеки гражданин да отправя петиции и предложения до държавните органи (чл. 45 от Конституцията на Република България). Когато обаче се осъществява лобистка дейност от името на друго лице срещу заплащане или пък от страна на юридически лица (търговски дружества, съсловни и други организации) тя следва да се осъществява на базата на нормативно установени принципи и правила за разкриване на информация за целите и бюджета на лобистката дейност, както и органите или лицата, спрямо които е насочена. Но този начин се създават допълнителни гаранции за разширяване на прозрачността в работата на държавните институции и за ограничаване на корупцията.

Развитието на обществено-политическите процеси и на демократичните институции в нашата страна, както и необходимостта от усъвършенстване и разгръщане на антикорупционните мерки и механизми, обуславят и потребността от нормативни правила и процедури за изваждане "на светло" на различните специални интереси, които в една или друга степен се опитват да въздействат върху държавните органи и обществената политика като цяло.

Целта на предлагания законопроект е да създаде именно такива ясни правила, процедури и механизми за прозрачност и публичност при осъществяване на лобистка дейност, с оглед ограничаване на корупционните практики и гарантиране на държавното управление най-вече от задкулисен натиск за реализиране на различни частни индивидуални или групови интереси. В доклада на Групата държави срещу корупцията (GRECO) за оценка на България от Четвъртия кръг на мониторинга през февруари 2015г., в т.35, Комисията отбелязва, че през последните години най-малко две инициативи за приемане на закон за лобизма са претърпели неуспех. Освен това ни призовават да направим преглед на различните средства за по-нататъшно повишаване на прозрачността на влиянието на трети лица върху разглеждани законопроекти. Предлаганият законопроект урежда условията, реда, забраните и ограниченията за осъществяване на лобистка дейност и за регистрация на лобистите. Основните принципи, залегнали в него са законността, откритостта и публичността при осъществяването на лобистка дейност.

Законът се прилага при осъществяване на лобистка дейност по отношение на органите, предвидени в чл.2.

Дефинирани са понятията "лобист", „лобистки контакт " и „лобистка дейност" с оглед на целите, които се преследват с тях.

Въведена е изрична забрана за осъществяване на лобистка дейност от страна на публичните служители, посочени в чл. 2, както докато заемат съответната длъжност,

така и в срок от две години от прекратяване на пълномощията им, на служебното или трудовото им правоотношение - чл. 4, ал. 4.

Предвидени са редица дейности, извършвани от отделни граждани или от организации (в т.ч. представителните синдикални организации и организации на работодатели за присъщата им дейност; неправителствените организации, работещи по проекти, финансирани от международни програми; медиите; политическите партии и др.), които не се смятат за лобистка дейност по смисъла на този закон - чл. 3, ал. 4.

Въведени са конкретни забрани и ограничения за извършване на лобистка дейност и за дарителство от лобисти в полза на публични служители или за предизборни кампании - чл. 4 и 5. Забранява се на лобисти да предоставят под каквато и да е форма пари, вещи или други имотни облаги на публичните служители по чл. 4, с изключение на пътни, дневни и квартирни пари за участие в семинари, конференции, симпозиуми и други публични прояви на територията на страната. Забраната обхваща и роднините на публичните служители по права и по сребрена линия до 4-та степен включително. Предвидената възможност лобистите да правят дарения за предизборна кампания само в срок не по-рано от два и не по-късно от един месец преди датата на изборите се обуславя от две причини. Първо, по отношение на парламентарните избори, в тези срокове пълномощията на народните представители вече са прекратени. Така се препятства възможността на лобист да дарява средства за бъдеща предизборна кампания още по време на мандата на Народното събрание срещу ангажимент за конкретни действия до края на неговия мандат. Второ, с изискването информацията за даренията за всички видове предизборни кампании - парламентарни, президентски и местни - да се вписва в Публичния регистър на лобистите и лобистката дейност и да се публикува в Интернет не по-късно от 20 дни преди датата на изборите се създават условия за прозрачност в изборния процес и за информираност на гражданите за ангажименти от страна на кандидатите в дадени избори към конкретни групи или индивидуални интереси.

Въвежда се регистрационен режим за лобистите и тяхната дейност в Публичен регистър на лобистите, който е дирекция към Сметната палата. Публичният регистър регистрира лобистите и лобистката дейност и осигурява публичност и достъп на гражданите до информация за тях, както и осъществява контрола по спазването на този закон. Достъп до информация от регистъра имат всички граждани и организации.. Детайлно са уредени и основанията за отказ за регистрация или решенията за заличаване на вписването, както и реда за обжалването на тези актове - чл. 9,10 и 11.

Предвидени са задължения за идентификация на лобистите при контакти с публичните служители, обхванати от този закон - чл. 6, както и задължение за длъжностните лица да уведомяват Публичния регистър за лица, които осъществяват лобистка дейност, без да са регистрирани при условията и по реда на този закон-чл. 14.

Предвидените в Глава четвърта "Административно-наказателни разпоредби" лобисти и имуществени санкции за лица, които осъществяват лобистка дейност, без да са вписани в Публичния регистър, за лобисти или длъжностни лица, които нарушават изискванията на този закон създават необходимия санкционен режим за осъществяване на ефективен контрол по приложението на закона.

ВНОСИТЕЛИ:

Др. Иван Родоров
Борислав Цопев
Светлин Тинев

Игор Ковачев
Росен Кочев
Румен Кочев
Петър Пандев

Сирин Нуров

Венеро Фимуров

Чобгар Теилов

З. Уртси мурза

Бераат Кеов